

آبش خاتون

مشاهیر و بزرگان فارس

دختر اتابک سعدبن ابوبکر بن سعدزنگی و ترکان خاتون و آخرین فرمانروا از اتابکان سلغری فارس می‌باشد؛ وی قریب به یازده سال بر فارس فرمانروایی کرد.

هلاکوخان مغول او را به همسری پسر خود منکوتیمور در آورد و این‌گونه فارس رسماً ضمیمه دولت ایلخانان گردید. بعدها به سبب کینه توزی‌هایی آبش از فرمانروایی عزل شده و سید عمادالدین ابویعلی به جای او به شیراز فرستاده می‌شود.

پس از مدتی در سال ۶۸۳ ق ابویعلی در بازار شهر کشته می‌شود. خان مغول امر به احضار آبش خاتون نموده و در مجلس محاکمه‌ای آبش و همدستانش را مجرم شناخته و ایشان را به پرداخت ۵۰ تومان به فرزندان سید عمادالدین محکوم می‌کند. در نتیجه این مصائب آبش خاتون مریض شده و در سال ۶۸۵ ق برابر با ۱۲۸۶ میلادی وفات می‌یابد.

با مرگ آبش دولت اتابکان فارس از میان رفت. آبش خاتون را به شیوه مغولان با ظرفهای سیمین و زرین پر از باده در چرنداب تبریز به خاک سپردند، چندی بعد دخترش جنازه او را به شیراز حمل و او را در رباط آبش که خود بنیان نهاده بود، دفن کردند.

آبش مانند دیگر سلغریان آثاری از خویش در شیراز بر جا نهاد که مدرسه‌ای در کوی طناب بافان و رباط آبش از آن جمله‌اند. در این رباط افزون بر سلغریان، ام کلثوم از نوادگان امام حسن مجتبی و شماری از زهاد شیراز نیز مدفونند.